CZĘŚĆ XLVI — № 56. ROK 23 — (1852.)

TYGODNIK
PETERSBURSKI.
GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena: ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. PÓŁROCZNA 8 rubli srebrem.

PIĄTEK, 25 Lipca. / 6 Sierpnia.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, 24 Lipca. / 5 Sierpnia.

NOWINY DWORU.

W przeszłą Niedzielę, 20 Lipca hrabia *Vitzthum von Eckstädt*, Sprawujący interessa Króla Jmci Saskiego, miał zaszczyt być przedstawionym NN. CESARZOWI i CESARZOWEJ JJ. w Peterhofie.

Rozkaz dzienny CESARSKI, *w Wydziale służby Cywilnej. 8 Lipca, (w Peterhofie.)* W gubernii Kowieńskiej: Urzędnicy z Wydziału Ministerstwa Spraw Wewnętrznych zostali podniesieni, za wysługę lat, do rang: Radzcy Dworu, Assesor Kollegialny, Dyrektor Kancellaryi Naczelnika gubernii *Masłow;* — Assesora Kollegialnego, Radzcy Honorowi: Młodszy urzędnik do szczególnych poleceń przy Naczelniku gubernii *Zieńkiewicz*, Kurator zapasowych magazynów zboża powiatu Kowieńskiego *Kuszlejko* i Niezmienny Assesor Poniewieżskiego Ziemskiego Sądu *Antonowicz;* — Radzcy Honorowego, Sekretarze Kollegialni: Młodszy Urzędnik do szczególnych poleceń przy Cywilnym Gubernatorze *Preker* i były Starszy Pomocnik Dyrektora Kancellaryi Cywilnego Gubernatora *Zieńkiewicz*, Dozorcy okręgowi w powiatach: Poniewieżskim *Dobrożyński* i Szawelskim *Butkiewicz;* — Sekretarza Kollegialnego, Sekretarze Gubernijalni: Rządu Gubernijalnego Naczelnik Stołu *Brodowski* i Pomocnik Rejestratora *Woszczerowicz;* Urzędu Powszechnej Opieki, Naczelnicy Stołu: *Skłodowski* i *Suzin;* Tłumacz Szlacheckiego Deputat. Zgromadzenia *Hryncewicz*, Kuratorowie zapasowych magazynów zboża, powiatów: Rosieńskiego *Przewłocki* i Szawelskiego *Moro;* Sekretarze Marszałków powiatów: Nowoalexandrowskiego *Siemaszko* i Wiłkomierskiego *Majewski*, Sekretarz Poniewieżskiego Ziemskiego Sądu *Karpowicz;* Dozorcy okręgowi w powiatach: Poniewieżskim *Pereszczako*, Wiłkomierskim *Waszkiewicz* i Kowieńskim *Sielicki;* — Sekretarza Gubernijalnego, Rejestratorowie Kollegialni: Rejestrator Kancellaryi Naczelnika gubernii *Trzeciak;* pełniący obowiązki Redaktora Gazety Gubernijalnej *Michniewicz;* Rządu Gubernijalnego Pomocnicy Naczelnika Stołu: *Klimontowicz*, *Chazbiewicz* i *Karnazewicz;* Urzędu Powszechnej Opieki Dziennikarz i Archiwista *Godziński*, Gubernijalnej Kommisyi Żywności: Buchalter *Iwanowski* i Pomocnik Buchaltera *Karwowski;* Szlacheckiego Deputat. Zgromadzenia: Naczelnik Stołu *Wołyncewicz*, Dziennikarz *Bielawski* i Pomocnik Naczelnika Stołu *Stecewicz*, Kurator zapasowych magazynów zboża powiatu Kowieńskiego *Putwiński 1* i Sekretarz Marszałka powiatu Telszewskiego *Jacewicz;* Sądów Ziemskich: Szawelskiego Sekretarz *Gedgowd* i Kowieńskiego Naczelnik Stołu *Dobszewicz;* Dozorca okręgowy powiatu Kowieńskiego *Hanusowski*, Sekretarz Dozorcy okręgowego powiatu Szawelskiego *Małachowski* i Starszy Dozorca Kowieńskiego więziennego zamku *Schmidt;* Kancelliści: Kancellaryi Naczelnika gubernii: *Fiałkowski*, *Kibort* i *Putwiński 2;* Rządu Gubernijalnego: *Kuszlejko* i *Babiański;* Szlacheckiego Deputatskiego Zgromadzenia *Hryncewicz;* Gubernijalnego Inwentarzowego Komitetu: *Kuszelewski* i *Romaszkiewicz* i Kancellaryi Marszałka powiatu Poniewieżskiego *Totwen;* — Otrzymują rangę Rejestratora Kollegialnego, Pomocnicy Naczelnika Stołu: Rządu Gubernijalnego: *Żyliński* i *Bilman* i Szlacheckiego Deputat. Zgromadzenia *Hryncewicz;* Kuratorowie zapasowych magazynów zboża, powiatów: Rosieńskiego *Swiechowski*, *Norwiłło* i *Wincza*, Poniewieżskiego *Żakiewicz*, Szawelskiego *Łabanowski*, *Ułasewicz*, *Rustejko* i *Kirklewski* i byli Kuratorowie: tegoż powiatu *Sawicki* i *Bohdanowicz* i Rosieńskiego *Płuszczewski* i *Tendziagolski;* byli

Deputaci dla dozoru nad prawną przedażą trunków, powiatów: Nowoalexandrowskiego *Radzikowski*, Rosieńskiego *Kaszewski*, Poniewieżskiego *Korzeniowski* i Szawelskiego *Nagurski;* Sekretarze: Kowieńskiej Policyi miejskiej *Micewicz* i tamecznej kwaterniczej Kommisyi *Januszewski;* Kowieńskiej miastowej Dumy *Pol;* Sądów Ziemskich: Wiłkomierskiego Naczelnik Stołu *Uliński 1* i Rejestrator *Bortkiewicz*, Szawelskiego Naczelnik Stołu *Pietraszewski;* Sekretarze Dozorców okręgowych, powiatów: Kowieńskiego *Tomaszewicz*, Szawelskiego *Norejko*, Nowoalexandrowskiego *Giedrojć*, Rosieńskiego *Opulski* i Wiłkomierskiego *Siemaszko;* Kancelliści: Kancellaryj: Naczelnika gubernii *Łachnicki-Czechowicz* i *Pęczkowski*, Rządu Gubernijalnego: *Montwiłło*, *Krzyżewicz*, *Kiersnowski*, *Romaszkiewicz*, *Porębski*, *Wambut* i *Uliński 2;* Szlacheckiego Deputatskiego Zgromadzenia *Akko;* Sądów Ziemskich: Wiłkomierskiego *Surwiłło*, Szawelskiego *Krycki* i Kowieńskiego *Chrystowski.*

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 8 (20) Lipca.

Na czas nieobecności JW. Rzeczywistego Radzcy Stanu Eliaszewicza, Dyrektora Kancellaryi Przybocznej JO. Xięcia Namiestnika Królestwa, pełnienie obowiązków Dyrektora poruczone zostało Rzecz. Radzcy Stanu Orestowi Jeweckiemu, Vice-Dyrektorowi tejże Kancellaryi.

— Kommisya Rządowa Sprawiedliwości, otrzymała w drodze urzędowej akta zejścia następujących osób z Królestwa Polskiego pochodzących, za granicą zmarłych, które dla zachowania do Archiwum Głów. Królestwa przesłane zostały, a mianowicie: Józefa Kozłowskiego, Emila Węgrowskiego, Efima Wassilewskiego, Ignacego Kowalskiego, Karola Borkowskiego, Jana Czarnowskiego, Mikołaja Wyrzykowskiego, Jana Raffaczyńskiego, Józefa Martin, Józefa Pawłowskiego, Jana Dąbrowskiego, Winc. Żołądkowskiego, Jana Petrzykiewicza, Ildef. Wiernickiego, Stanisława Chruckiego, Anton. Węgrzynowskiego, Stanisława Porazińskiego, Alex.-Ign. Romanowicza, Kaspra Krzuciewskiego, Teodora Jasińskiego, Wojc. Rupniewskiego, Piotra-Pawła Szymkowicza, Romana Sokołowskiego, Antoniego Olszowskiego, Mojżesza Cohn, Karola Kajedrzyńskiego, Stanisława Tyszki, Max Peré, Józefa Rusieckiego, Felixa-Wilhelma Drewnowskiego, Justyna Łowińskiego, Karola Ledzińskiego, Józefa Jakubowskiego, Tomasza Sożeniaka, Antona Biechawskiego, Ildefonsa Stachowskiego, Teodora Puchackiego, Samuela Poswik, Mikołaja Spiskiego, Józefa Sosnowskiego, Jana Zawaluk, i Karola Hlędkowskiego.

Warszawa 9 (21) Lipca. Wczoraj w południe nadeszła do Warszawy wiadomość o strasźliwym pożarze, który nawiedził onegdaj miasto Kalisz. Jak słychać spaliło się podobno 30 domów. Przyczyna pożaru dotąd niewiadoma. Za nadejściem szczegółowych raportów, podamy obszerniejszą wiadomość o tej smutnej katastrofie, która nawiedziła to miasto.

— *Warszawa 10 (22) Lipca.* Z urzędowego źródła czerpiemy wiadomości o smutym losie Kalisza. Pożar wybuchnął tam dnia 18 b. m. o godzinie trzy kwadranse na dziewiątą wieczorem, w tylnych zabudowaniach ulicy Piskorzewskiej, pomiędzy domami, oznaczonemi №№ 312, 313, 314, 315 i 316. Spaliło się domów przeszło pięćdziesiąt — czy kto z mieszkańców zginął w czasie pożogi, dotąd nie wyśledzono.

Kilkadziesiąt familij chrześciańskich i paręset żydowskich pozostało bez schronienia. Szkody znaczne ponieśli mieszkańcy pogorzałych domów w sprzętach, meblach i ruchomościach wszelakiego rodzaju. Straty dotąd ocenić nie podobna. Pożar w największej sile srożył się do godziny 7 wieczorem dnia 19 Lipca; w parę godzin później zdołano go owładnąć i zapobiedz szerzeniu się dalszemu.

Sikawki miejskie, z fabryki Rephana, z Opatówka i z okolic przybyłe, nie mogły podołać na wszystkie strony szerzącej się pożodze, zwłaszcza że kilkanaście, a nawet kilkadziesiąt domów gorzało od razu; brak wody do sikawek utrudniał niezmiernie ratowanie, bo ze studzien rychło wodę wyczerpano, a dukt prowadzący ją właśnie wtedy się zepsuł.

W nocy 19 pożar ugaszonym już został, i zajęto się zalewaniem głowni, belek i dopalających się domostw w miejscach głównej klęski.

JO. Xiążę Namiestnik, za przybyciem wiadomości o tém okropném nieszczęściu, wysłać raczył, na pierwszy zasiłek pogorzelcom 5,000 rubli sr. i wyprawić ludzi do niesienia pomocy dotkniętemu klęską miastu.

— Znany powszechnie wynalazca żniwiarki P. Felix Tyminiecki, korzystając z łaskawie udzielonego mu przez JW. Jenerał-adjutanta J. C. Mości hrabi Krasińskiego, zezwolenia, do okazania pod Warszawą machiny wynalazku swego, zakupionej w drugim exemplarzu do majoratu Opinogóra; odbędzie w obec delegacyi ze strony Kommisyi Rządowej Spraw Wewn. i Duchown., do ocenienia działań i wartości machiny, wyznaczonej, próby tejże machiny we Wtorek dnia 27 b. m. o godzinie 4 z południa, na polach dóbr Ożarów, położonych na drodze z Warszawy do Błonia. Gdy nadto, wiadomo jest z pism publicznych, że machina żniwa amerykańska wynalazku M'Cornick, która na wystawie świata w Londynie otrzymała pierwszeństwo i wyznaczoną dla machin rolniczych nagrodę, sprowadzoną została do Warszawy przez P. Stanisława Lilpop, i zapewne w celu ogólnego dobra: przeto P. Tyminiecki wyzywa nagrodzoną i za pierwszą uznaną machinę amerykańską, do walki z machiną swego wynalazku, i uprasza P. Lilpop o dostawienie jej do dóbr Ożarów, w dniu wyżej oznaczonym, ażeby tym sposobem tak delegacya Rządowa, jak i interessowana publiczność, była w możności ocenienia zbliska, która z machin w rolnictwie użyteczniejszą być może.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

AUSTRYA. *Pesth, 22 Lipca.* Dziś Cesarz przybędzie do twierdzy Karlsburg i po obejrzeniu wojsk, fortyfikacyj, obserwatorium, i t. d. będzie nocował, a nazajutrz uda się do Hermanstadt, stolicy kraju Sasów. Dziś, po drodze, N. Pan zwiedzi Vöröpatak, gdzie są miny złota i wejdzie na górę bazaltową, zwaną *Tunata Gola* (Detunata).

— Podług korrespondencyj gazety Augsburskiej Xiążęta Orleańscy nabyli wielkie posiadłości w Węgrzech.

— Głoszą, że jest mowa o wyznaczeniu dla Görgeya innego miejsca pobytu zamiast Klagenfurth, gdzie dotąd przebywa.

— W Medyolanie aresztowano wielu żydów z powodów politycznych.

Pesth, *24 Lipca*. W dniu 19 b. m. Cesarz, z Arcyxięciem Albertem, przybył z Orsowa, przez Mehadia do Karansebes. 20 Lipca wyjechał w dalszą podróż przez Logos, i tegoż dnia stanął na granicy Transylwanii, gdzie był przyjęty przez Gubernatora Cywilnego i Wojennego, Xięcia Schwarzenberg. Wczora wieczorem N. Pan odbył swój wjazd do Hermanstadt, który pełny jest cudzoziemców, w liczbie ich jest kilku jenerałów Rossyjskich, oraz wielu urzędników Mołdawskich i Wołoskich. Dziś Cesarz będzie oglądał wojska, zebrane w Hermanstadt i okolicach, zakłady publiczne i Biura rządowe, a wieczorem będzie na wiejskiej zabawie. Jutro N. Pan będzie obecnym założeniu nowego szpitalu cywilnego, poczém uczyni wycieczkę do wąwozu Rothenthurm. Nazajutrz Cesarz wyjedzie w dalszą drogę ku granicy Wołoskiej przez Gerdelsan, Mühlendorff, Sarkanz, Wledeni, Feketehalom, do Kronstadt, gdzie będzie nocował dla udania się nazajutrz ku północy, do Gik Szeseda, nad granicę Mołdawii.

Wiedeń, *24 Lipca*. Cesarz zaprosił listem własnoręcznym Króla Grecyi Othona, spodziewanego dziś w Trieście, do odwiedzenia Wiednia.

— Król i Królowa JJ. Szwedzcy udadzą się w połowie Sierpnia z Kissingen do Ischl, zkąd wrócą do Szwecyi na Wiedeń.

— Hrabia de Chambord nie pojedzie do Wiesbaden, ale za kilka dni uda się do Szląska, zkąd we Wrześniu wróci do Frohsdorff.

PRUSSY. *Berlin*, *27 Lipca*. Król zamierza być osobiście na odkryciu, w dniu 5 Sierpnia, drogi żelaznej Wschodniej, na przestrzeni z Brombergu do Gdańska.

— Podług listów z Berlina, z d. 21 Lipca, do gazety Augsburskiej, Król Jmć przepędzi trzy tygodnie w Putbus (na wyspie Rügen), dla brania kąpieli morskich.

AUGSBURG, *22 Lipca*. Jutro Król Maxymiljan jest spodziewany tu z Ratyzbony, dla udania sie ztąd do Hohenschwangau; tym sposobem okazuje się mylną pogłoska o udaniu się J. K. Mości do Nüremberg i Kissingen.

KARLSRUHE, *21 Lipca*. Wczora wieczorem J. K. W. Regent wrócił tu z Berlina.

Karlsruhe, *23 Lipca*. Dziś, na smętarzu naszego miasta odbył się obrzęd religijno-wojskowy odkrycia pomnika wzniesionego wojownikom Pruskim, poległym w powstaniu Badeńskiém; uroczystość miała miejsce w obecności Regenta, JJ. KK. WW. Xięcia i Xiężny Pruskiej, i Deputacyi od pułków Pruskich, które miały udział w wojnie.

— Listy z Gotha (22 Lipca) ogłoszone w gazecie Augsburskiej, mówią o projekcie małżeństwa Cesarza Jmci Ausrtyackiego z Xiężniczką Maryą Amaliją Badeńską, młodszą siostrą Xiężny Panującej Saxe-Coburg-Gotha.

— Piszą z Hamburga, 20 Lipca: «W tych dniach trzy okręty, które ztąd odpłynęły były z emigrantami do New-York, mianowicie *Howard*, John *Herrmann* i *America*, wróciły do tutejszego portu z temiż samemi emigrantami. Dotąd niewiadomo co to ma znaczyć. Do Bremy takoż wrócił z drogi okręt ze 300 emigrantami.

ANGLIJA.

LONDYN, *24 Lipca*. Ogólny duch wyborów jest nader trudny do ocenienia, a ztąd i wnioski o większości, jakiej będzie ona barwy, jakiej dążności, niepewne. Nigdy może Anglija nie była jeszcze w takiém położeniu, iżby w danej epoce nie można było wyrzec, czego chce większość narodu. Dotąd każdy Gabinet i każda Oppozycya miały pewną ideę, w imię której odzywały się do kraju. Dziś partye tak się rozdrobiły, tak popoddzielały, że nic przewidzieć, co nastąpi, nie można. To tylko jawna, że Gabinet na wieki wyrzekł się swego hasła *Protekcyi*, a potrzebując przybrać jakąkolwiek barwę występuje w postawie obrońcy religii panującej, przeciw zawłaszczeniom i postępom katolicyzmu. Tym czasem to rozprzężenie ducha publicznego tak daleko jest posunięte, że niektóre gazety przewidują nieodległe rozpuszczenie nowego Parlamentu. Podług *Morning Advertiser* rzecz tak się będzie miała: na pierwszej sessyi zajdą zapewna zmiany w Gabinecie; następnie, Ministrowie nowomianowani, zrobią tak, jak uczynił obecny Pierwszy Minister, lord Derby, to jest będą prosili Izbę Gmin o wyrozumiałość i oświadczą, że nie wniosą innych środków, jak tylko te, które są koniecznemi do utrzymania służby i biegu spraw publicznych, a wszystkie wnioski ważniejsze odłożą do następującej sessyi, na której dopiero nastąpi upadek Ministerstwa, lub rozwiązanie Izby Gmin.»

— Potwierdziła się wiadomość, że w Nowej Szkocyi, jednej z kolonij angielskich w Ameryce północnej, odkryte zostały pokłady złota.

— Na wybrzeżach afrykańskich jest w tej chwili niemniej nad 20 statków angielskich, z których 9 żaglowych a 11 parowych, przeznaczonych wyłącznie do zapobiegania handlowi murzynów i ścigania okrętów, ładownych tym towarem. Jeden z nich, *the Teaser* (Uprzykrzony), jest na śrubie Archimedesa; największy zaś, *Penelope*, ma siłę 650 koni.

— Z ogłoszonego urzędowego Wykazu dowiadujemy się, że w ciągu roku zeszłego, liczba listów, rozdanych przez wszystkie poczty połączonych Królestw, była 360,647,187. W pierwszym roku po zmniejszeniu opłaty do jednego penny od listu, bez względu na odległość, cyfra rozdanych listów nie wynosiła nad 75,907,572.

— W Clare podczas wyborów ważne zaszły zaburzenia. Pospólstwo jęło rzucać kamieniami na żołnierzy, ci zaś dali ognia z ręcznej broni i ośmiu ludzi padło trupem.

Londyn, *26 Lipca*. *Morning Advertiser* zapewnia, że niezwłocznie po zebraniu się Parlamentu, oppozycya wniesie, iżby uchwalono oświadczenie, że «Gabinet obecny nie posiada zaufania Izby Gmin.» Uchwała takowa ma być na teraz wniesiona przez sira James Graham.

— W Derby zaszedł fakt nader kompromittujący dla Ministrów. Członek jeden został pojmany na uczynku przeku-

powania głosujących na wyborach i znaleziono list, który, jak świadkowie pod przysięgą zeznali, wyszedł od majora Beresford, Sekretarza wydziału Wojny, bardzo czynnego torysowskiego agenta na wyborach, i z którego wynika pewność, że major, jeżeli nie miał wprost udziału w szachrajstwie wyborowém, na którém winny został złowiony, przynajmniej wiedział o niém. Szczegół ten jest bardzo szacownym dla Oppozycyi, która z nim nieomieszka wystąpić natychmiast po otwarciu Parlamentu.

— Pięciu wydawców lub spółpracowników pism peryodycznych będzie zasiadało, jako członkowie, w przyszłym Parlamencie. Z tych PP. Duffy, redaktor *Nation*, P. Maguire, redaktor *Cork-Examiner* i P. Lucas, redaktor *Tablet*, są Irlandczycy katolicy, gorliwi i utalentowani obrońcy praw swego kraju i wiary. Między niemi jeszcze odznacza się gorliwością P. Lucas, nawrócony protestant.

— *Morning-Herald* zawiera długi artykuł o Francyi, w którym, opisawszy szczegóły podróży Prezesa Bonaparte i zebrawszy w jedno symptomata ducha krajowego, jaki w tym razie wyszedł na jaw, wyciąga wniosek, że narod francuzki jest zadowolony ze swego Rządu, a że zkąd inąd Rząd niema nic innego na celu, jak zapewnienie pokoju i bezpieczeństwa w kraju.

FRANCYA.

PARYŻ, *26 Lipca*. Pogłoski o zmianach w Gabinecie, które były ucichły przez czas jakiś, znowu krążyć zaczęły.

— Monitor zawiera spisy wielu nowych mianowań w Wydziale sądowniczym, tudzież mianowań Merów i ich Pomocników. W liczbie tych ostatnich jest kilku legitymistów.

— Prezes Rplitej ozdobił orderem Legii honorowej Siostrę Miłosierdzia *Helenę*, która od lat pięćdziesięciu jest zwierzchniczką Domu przytułku i zakładu wychowania ubogich dziewcząt w Ferté sous Jouarre.

— W gazecie Afrykańskiej *Akhbar* czynią uwagę, iż, porównywając liczbę osób, które z Algeru odpływają w podróż do Mekki, zdawałoby się, że gorliwość pielgrzymujących do grobu Mahometa znacznie się oziębia. Pięć okrętów które ztamtąd wyszły od 18 Maja po 6 Lipca, zabrały nie więcej jak 382 pielgrzymów. Przyczyną tego zmniejszenia być może nie tyle oziębłość religijna, ile ta okoliczność, że Rząd obecny nie daje pielgrzymom zapomogi, którą dawny Dej udzielał.

— 21 Lipca odbyły się w Hippodromie proby aerostatyczne, które raz jeden jeszcze dowiodły wielkiej trudności, jeżeli nie zupełnego niepodobieństwa, kierowania balonami i żeglowania po powietrzu, jak się żegluje po wodzie. Lubo doświadczenia te nie były publiczne, mnóstwo osób było zaproszonych, a w niém znajdowali się reprezentanci Prassy peryodycznej, miłośnicy nauk płci obojej, Professorowie, a najliczniej uczniowie Szkoły centralnej Sztuk i Rzemiosł, zkąd wyszli PP. David i Ciama, spółpracownicy P. Giffard, który miał balonem kierować. Polot statku powietrznego był zapowiedziany na godzinę 6 po południu, ale o 8 jeszcze statek nie był się poruszył, ku wielkiemu zniechęceniu widzów, z których wielu było nie po obiedzie.

«Przez tę długą zwłokę miano czas przypatrzyć się przyrządowi, mającemu rozwiązać zadanie żeglugi napowietrznej. Składa się on z ogromnego balonu, w kształcie Wieloryba, który wydęto gazem używanym do oświetlania; pod spodem zawieszony jest poziomo wielki drąg, z żaglem na jednym końcu, mającym służyć do sterowania; do tegoż drąga przymocowana jest machina poruszająca parowa, siły czterech do pięciu koni, opatrzona śrubą Archimedesa, złożoną z trzech skrzydeł wierzchołkowych, nakształt skrzydeł młyna wietrznego.

«Szczupłość machiny, powolność z jaką się poruszały skrzydła, mające uderzać powietrze i szybować w przestrzeni, słowem szczupłość środków, w porównaniu z zapowiedzianym skutkiem, mało wzbudzały ufności w zgromadzeniu; i w takiém to usposobieniu z niespokojnością widziano Pana Giffard zabierającego się do polotu. Po razy cztery balon, który miał wyleciawszy w powietrze być skierowanym na Marsowe Pole i tam się spuścić, podejmował się na kilka metrów, zawsze wszakże przytrzymywany za sznury przez ludzi, i tyleż razy opadał, niemogąc się w powietrzu utrzymać. Po kilku bezskutecznych probach kierowania w poziomym locie, po tych podnoszeniach się, po których następował szybki spadek, Pan Giffard, przez swą odwagę i zimną krew godny lepszego losu, musiał się wyrzec dalszych usiłowań kierowania swojego niesfornego przyrządu. Zresztą noc nadchodząca kazała zaniechać doświadczeń.

«W 1812 roku, zegarmistrz Degen, przybyły umyślnie z Wiednia do Paryża, w celu kierowania balonem, doznał zupełnego niepowodzenia na témże Polu Marsowém i był obity przez pospólstwo, które poszarpało balon jego w sztuki; 17 Sierpnia 1834 P. Lennox nie był szczęśliwszym ze swym głośnym okrętem powietrznym, który miał żeglować całe dwa tygodnie, a zaledwo z wielką trudnością mógł dolecieć na Marsowe Pole, i tą razą niefortunna machina była zniszczona przez tłum zgromadzony za płatnemi biletami. W obecnym przypadku, publiczność bezpłatnie zebrana, opuściła plac w cichości, zgłodniała i na długo odczarowana.»

Paryż, 27 Lipca. Wkrótce po jenerale Excelmans inny znakomity dygnitarz wojskowy przeniosł się do wieczności. Wczora rano umarł w Paryżu jenerał Gourgaud, mając lat 68.

— 25 Lipca położony został kamień węgielny budowy, która ma uzupełnić pałac Louvre. Prezesa Rplitej zastępował w tym obrzędzie Minister Stanu, P. de Casabianca.

Tegoż dnia odbyło się poświęcenie kaplicy Szkoły wojskowej, powróconej swemu religijnemu przeznaczeniu w skutek rozporządzenia Rządu. Ta świątynia, zamknięta od roku 1793, bardzo pięknie została odnowiona.

Prezes ofiarował od siebie naczynia do świętej ofiary oraz kościelne ubiory i ozdoby.

— Piszą z Algeru 20 Lipca: «J. C. Wysokość Arcyxiążę

Ferdynand Austryacki, brat Cesarza Jmci, przybył tu przedwczora, o godzinie 8 zrana, na fregacie parowej *Volta*.

«Arcyxiążę nie długo bawić tu zamierza. Dni 20 i 21 Lipca będą zajęte wycieczką do Blidah i do Medeah; 22-go J. C. Wysokość obejrzy okolice Algeru po śniadaniu u Wielkorządzcy na wsi, i słychać że po powrocie tegoż dnia na fregatę, odpłynie do Malty.»

— Gazeta *Courrier de Bourges* umieściła list następujący, który zawiera ciekawy fakt agronomiczny: «22 Lipca 1851 wielki grad spadł w gminach Brinay, Moreau, Vierzon village i innych, i sprawił wielkie spustoszenie. P. Denis Fossé, dzierżawca folwarku Grandes Grestes, powziął szczęśliwą myśl, po zżęciu na dwóch hektarach pola, co się zżąć dało, resztę zbitego gradem zboża zaorać. Ta operacya przyniosła plon najpiękniejszy i równo w rocznicę gradobicia, to jest 22 Lipca 1852 r. odbyło się na tymże łanie żniwo. Swiadkami tego faktu byli z urzędu dwaj adjunkci Wojtów gmin i wiele innych osób.»

PORTUGALIJA.

LIZBONA, *10 Lipca*. Xiężniczka Marya Amalija wyszła z niebezpieczeństwa i szybko do zdrowia wraca.

— Między deputatami Avila i José Marya Grande odbył się pojedynek w skutek przymówek Parlamentowych. Nikt z walczących nie został raniony.

— Głoszą że hrabia Lavradio, obecnie Poseł w Londynie, odbierze ważne i delikatne zlecenie, dla spełnienia którego wyjedzie do Niemiec. Chodzi mianowicie o otrzymanie od don Miguela zupełnego zrzeczenia się praw do korony Portugalskiej.

HISZPANIJA.

MADRYT, *19 Lipca*. Konsul Królowej Jmci w Nowym Orleanie (Stany Zjedn.) donosi urzędowie Ministrowi Spraw Zagranicznych z d. 15 Czerwca, że pogłoski rozpuszczone o zamierzanej nowej na wyspę Kubę napaści, najmniejszej nie mają zasady.

SZWAJCARYA.

BERN, *17 Lipca*. W dniu 7 b. m. dwaj anglicy z ośmiu przewodnikami odbyli wędrowkę na sam szczyt góry Montblanc, na którym bawili półtory godziny wśród sprzyjającej pogody. Jest to trzydziesta ósma z kolei szczęśliwa podróż tego rodzaju, dokonana od czasu, jak 8 Sierpnia 1786 roku Doktor Paccard i Jakub Balmat po raz pierwszy wierzchołek Montblanc zwiedzili.

Bâle, 17 Lipca. Młody chymik, zamieszkały w naszém mieście P. Meyer wynalazł przyrząd, za pomocą którego wszystkie różki gazowe mogą być zapalone i zgaszone za pomocą drótów elektrycznych w jednej chwili i przez jednego człowieka.

WŁOCHY.

SARDYNIJA. P. Paleoccapa, Minister Prac publicznych, oznajmił Senatowi, że sławny P. Brett, zaproponował Rządowi ustanowienie telegrafu podmorskiego, który będzie utrzymywał kommunikacyą od Spezzia z Korsyką, a ztamtąd z Sardyniją, a może być postawiony w związku z Francyą i Afryką (*).

Turyn, 22 Lipca. (Depesza telegr.) Gazety *Campana* i *Armonia* ogłaszają Proklamacyą podpisaną przez 24 biskupów Piemontskich przeciw prawu o małżeństwie. Razem ogłoszony został Manifest biskupów Sabaudzkich, zabraniający pod klątwą wchodzić w związki małżeńskie podług nowego prawa.

TOSKANIJA. List z Florencyi z d. 15 Lipca, ogłoszony w gazecie Turyńskiej *Opinione* donosi, że przesilenie Ministeryalne, którego się spodziewano, w rzeczy samej nastąpiło. Za powrotem z wód Montecatino, Wielki Xiążę oświadczył Panu Baldasseroni i innym Ministrom, że polityka ich przeciwna jest jego sumieniu i powinnościom Panującego chrześciańskiego względem Stolicy Apostolskiej i że jeżeli nie przejdą do zasad polityki katolickiej, on, Wielki Xiążę, gotów jest przyjąć dymissye swoich Ministrów.

RZYM. *Giornale di Roma* z d. 10 Lipca ogłasza sprawozdanie Pro-Ministra Skarbu Galli, o budżecie 1852 roku. Przychody są oszacowane na 11,110,569 scudi (61,108,129 franków), a wydatki na 12,906,419 scudi, (70,985,304 franków.) P. Galli proponuje pokryć deficit w części nowemi podatkami, uchwalonemi 7 Lutego, a w części pożyczką, zaciągnąć się mającą.

GRECYA.

ATENY, *15 Lipca*. Christophoros przyprowadzony został, pod eskortą żandarmów, do Pyrei. Po długiem badaniu przez Prokuratora Stanu i Sędzię śledczego, Christophoros został zamknięty w głównem więzieniu Ateńskiém.

— Wczora zostały otwarte przed Sądem Przysięgłych rozprawy w processie przeciw zabójcom Ministra Korfiotakis. Stu ośmiu świadków z których 68 obwiniających, a 40 ze strony oskarżonych, są przed sąd powołani. Process ten wzbudza najżywszy interess.

TURCYA.

KONSTANTYNOPOL, *10 Lipca*. Jedna z dwóch eskadr tureckich Morza Srodziemnego odebrała rozkaz odpłynienia do Albanii.

— Nowa Giełda została otwarta w Stambule.

— Z powodu obicia kijmi dwóch Jończyków z rozkazu Kaimakana w Dardanellach, Poselstwo angielskie przedsięwzięło energiczne kroki dla otrzymania zadośćuczynienia.

NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

(Przez statek parowy Stettiński.)

PARYŻ, *29 Lipca*. Monitor dzisiejszy ogłasza następujące zmiany w Gabinecie:

P. de Thurgot wychodzi do dymissyi; na jego miejsce, Ministrem Spraw Zagranicznych mianowany P. Drouin de Lhuys.

(*) P. Brett, który pierwszy zastosował drukarstwo do depeszy telegraficzno-elektrycznych, bawi w tej chwili w Petersburgu.

P. Magne mianowany Ministrem Prac Publicznych na miejsce P. Lefebvre Duruflé, który zostaje Senatorem.

Inny Dekret stanowi, że Vice-Prezes Rady Stanu, P. Baroche, zasiadać ma w Radzie Ministrów.

— Jeżeli mamy wierzyć gazecie Belgijskiej *Indépendance*, małżeństwo Prezesa Bonaparte nastąpi prędzej niż mniemano; niektórzy nawet naznaczają dzień tego aktu, mianowicie 15 Sierpnia bieżącego roku.

— Pogrzeb marsz. Excelmans odbył się przedwczora z wielką pompą. Prezes Bonaparte znajdował się na tym obrzędzie.

LONDYN, *28 Lipca.* Wszyscy już członkowie Parlamentu, prócz dwóch, są obrani; *Times* rozdziela ich następnie: 284 Derbytów czyli Ministeryalnych, 309 liberalistów, i 58 liberalistów-konserwatorów. Z takim podziałem głosów niepodobna jest przewidzieć, które ze stronnictw wezmie górę i opanuje ster Rządu.

— Głoszą że Major Beresford, Minister Wojny, wyjdzie do dymissyi w skutek pomówienia go o przekupne intrygi na wyborach.

— Pożar w Montréal większe sprawił zniszczenie, niż z razu mniemano. Ubogi kwartał miazta, zamieszkały prawie całkiem przez kanadyjczyków francuzkiego pochodzenia, zgorzał do szczętu; 5,000 osób pozostaje bez przytułku, a strata wynosi do 5 miljonów dollarów.

— Dziś przybył do Londynu z Kolonii J. C. Wysokość Xiążę Piotr Oldenburgski z Dostojną Małżonką i Rodziną Swoją.

MADRYT, *23 Lipca.* Gazeta *Epoca* z dnia wczorajszego doniosła, że Don Carlos odwałał zrzeczenie się praw do korony Hiszpańskiej, które był uczynił na rzecz hrabi de Montemolin. *Heraldo*, powtarzając tę wiadomość, dodał, że mu się nie zdaje podobną do prawdy, mimo to, co było słychać o toczących się układach między pewnemi członkami Rodziny don Carlosa i dynastyą obecnie w Hiszpanii panującą.

Dziś, *Diario Espagnol* mówi, iż ma w ręku list z Paryża, który nietylko potwierdza zupełnie sam fakt, ale dodaje, że odwołanie uczynione zostało ze wszelką formalnością prawną, i że korrespondent posiada rodzaj manifestu, noszącego datę 2 Lipca, podpisanego przez Hrabię de Montemolin, którym ten ostatni przyjmuje akt, uczyniony przez jego ojca.

— Rząd wyznaczył miasto Sewillę na miejsce pobytu wychodzców francuzkich, znajdujących się w Hiszpanii.

BERN, *23 Lipca.* Dziś odbyły się wybory na dwa najpierwsze urzędy Związku Szwajcarskiego, Prezesa i Vice-Prezesa na rok 1853. Liczba głosujących dwóch połączonych Sekcyi Zgromadzenia Federalnego, (Rady Narodowej i Rady Stanu), była 140; większość przeto konieczna, 71 głosów.

W pierwszej zaraz kolei P. Noeff, z kantonu Saint-Gall, Naczelnik Wydziału Poczt, został obrany Prezesem Związku przez 100 głosów; P. Munzinger (kandydat konserwatorski), miał 31, Druey i Ochsenbein (ultra-radykaliści), każdy po 3 głosy. Vice-Prezesem obrany P. Frei-Hérose z kantonu Argowii, 78 głosami; P. Munzinger z Soleure, miał 51 głosy. Oba dygnitarze obrani należą do stronnictwa zwanego Radykalistów umiarkowanych. Obaj, będąc deputowanemi na Sejmie 1847 roku, mieli czynny udział w rozwiązaniu Sonderbundu. Co do ultra-radykalistów, ta partya upadła całkiem na popularności, jak to widać z wypadku wyborów.

TURYN, *23 Lipca.* (Depesza telegr.) Zapewniają, że Biskupi Sabaudzcy będą oddani pod sąd świecki za swą protestacyą przeciw prawu o małżeństwie.

ATENY, *20 Lipca.* (Dep. tel.) Sąd przysięgłych uznał winnym oskarżonego o zabicie Ministra Korfiotakis. Wszyscy obwinieni o spolnictwo zostali uniewinnieni.

VENEZUELA. Zajście między PP. Michelina i Loewe-Weimars (№ poprzedz.) skończyło się bez krwi rozlewu. P. Michelina wyjechał do Europy i P. Loewe nie miał potrzeby udawać się na wyspę Tortugas.

PESTH, *26 Lipca.* Dziś Cesarz Jmć przybędzie do Kronstadt, a jutro uda się przez Sepsi i St.-Györgу do Csik Szereda, zkąd J. C. Mość wyjedzie 28 Lipca do Schässbourg, (Segesvar), gdzie będzie nocował. Xążę Stirbey, Hospodar Wołoski, był w liczbie osób, które przyjmowały Cesarza w Hermanstadt.

— Cesarz mianował Arcyxięcia Alberta, Wielkorządzcą Węgier, kawalerem orderu św. Stefana Wielkiego krzyża.

WIEDEŃ, *28 Lipca.* Wielkie przygotowania czynią się w Wiedniu dla przyjęcia Cesarza za powrotem z podróży, który naznaczony jest na 16 Sierpnia. Rada miejska przeznaczyła 30,000 florenów srebrem na ten przedmiot.

— Wczora Król Othon Grecki przybył incognito do Triestu na statku parowym wojennym greckim *Othon*, a dziś Król Jmć puści się w drogę do Wiednia.

HANOWER, *28 Lipca.* 30 bież. miesiąca J. C. Wysokość Wielka Xiężna Alexandra Józefówna opuści nasz Dwór, udając się do Kolonii a ztamtąd Renem do Stuttgard, dla odwiedzenia Dostojnej Babki Swojej, Wdowy po Xięciu Ludwiku Wirtembergskim. W końcu Sierpnia nasza Rodzina Królewska uda się też do Stuttgardt.

STUTTGARDT, *25 Lipca.* Dziś rano, o godzinie 5, J. K. Wysokość Xiężna Augusta, małżonka Xięcia Hermana Saxe-Weimar, szczęśliwie powiła córkę.

KOBLENTZ, *26 Lipca.* Gazeta tutejsza donosi, że jenerał de Lamoricière, bawiący tu od niedawnego czasu, został nagle zjąd wysłany w skutek depeszy telegraficznej.

WIESBADEN, *28 Lipca.* Jenerał de Lamoricière przybył tu dziś ze swą rodziną na dość długi pobyt.

(Journ. de S.-P. Pszcz. Półn. R. I.)

Позволяется печатать. 24 Іюля 1852 года. *Ценсоръ Н. Ахматовъ.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.